

Munkahelyi zaklatás, bántalmazás - EPSU nemzetközi webinár 2022.03.04

Az európai szociális párbeszéd szereplői (köztük az EPSU) részvételével évekkel ezelőtt elkészítésre kerültek a munkahelyi zaklatás témájában több szektorra vonatkozó útmutatások = Multisectoral guidelines (<https://www.epsu.org/article/multi-sectoral-guidelines-tackle-third-party-violence-and-harassment-related-work>)

Magyarul elérhető itt:

https://www.epsu.org/sites/default/files/article/files/guidelines_Hungarian.pdf

A webináron kiemelésre került, hogy a tagországokban alkalmazott büntetőjogi kategóriák nem foglalkoznak a munkahelyi zaklatás ügyeivel, ezért a szakszervezeteknek nagy a felelősségük abban, hogy ráirányítsák erre a figyelmet. Az ILO (Nemzetközi Munkaügyi Szervezet) Violence & Harrassment Convention No. 190 IV. fejezete szól a védelemről és a megelőzésről. Az V. fejezete iránymutatást ad: végrehajtáshoz, jogorvosláshoz, ill. arra, hogy milyen szankciók vannak az elkövetők ellen.

Munkahelyi zaklatás esetén, fontos feladat:

- kompenzálni a pszichés állapotot,
- kompenzálni a testi sérülést,
- tenni az erőszak megismétlődésének elkerülése érdekében.

Példák:

- néhány országban kevesebb prémiumot fizetnek,
- biztosítás, mely a munkaadót motiválja a szigorúbb fellépésre,
- 3-5 nap fizetett szabadság biztosítása a bántalmazott részére,
- szankciók az elkövetők ellen.

Megelőzésen a hangsúly: kampányok, tréningek a fiatal férfiaknak, fiatal embereknek (ez az előadó (Olaszország) főként a szexuális erőszak oldaláról közelített).

Áldozatok védelme, kompenzációja:

- segély platformok országosan,
- helpdeskek:
 - bármilyen típusú erőszak áldozatát segítik,
 - minden állampolgárnak jár, nem csak szakszervezeti tagnak,
 - stratégiák az információ adással foglalkoznak,
 - az adott területért felelős szakszervezetek képviselői, jogászok, pszichológusok közösen foglalkoznak az áldozattal.

Kerekasztalbeszélgetésekkel, kampányokkal fel kell kelteni a szakemberek figyelmét, és általánosságban a problémára kell irányítani a figyelmet. Cél: felmérés és a nemzeti önkormányzatokkal való együttműködés.

A rendezvényen a bolgár szakszervezet képviselője bemutatta jó példaként az országukban tett lépéseket:

Megállapodás történt **az önkormányzat és a szakszervezetek között a munkahelyi zaklatás megelőzésére és kezelésére**, amelynek híre futótűzként terjedt, a többi bolgár város is csatlakozott, miután a megállapodás a fővárossal megtörtént.

Javaslatétel:

- politikai szinten milyen intézkedések kellenek az erőszak felszámolása érdekében
- jogi eszköz: áldozat védelmét biztosítja, névtelenséget biztosít, minden vállalatnál van egy felelős, akihez az áldozat fordulhat.

Képzések biztosítása:

- Munkavállaló tudja, hogy mi a protokoll, milyen lehetőségei vannak.
- Jogok tudása/ismerete.
- Elkerülési módok tudása/ismerete.
- A vállalatokat is képezték (2014-től), elérték, hogy a vállalat vezetése felelősségre vonható legyen, ha nem tesz semmit bántalmazás esetén. Mindez ágazati kollektív megállapodást eredményezett, az irányvonalak bekerültek a jogalkotársba.

A munkáltató a szakszervezettel közös intézkedéseket hozott, melyekkel tompíthatók a pszichoszociális kockázatok.

Zéró tolerancia – közös kimondása – a munkahelyi bántalmazás ellen:

- A munkahelynek kompenzálsási kötelezettsége van a bántalmazott felé:
 - belső nyomozás,
 - áldozat azonnali kihallgatása,
 - másik fél meghallgatása,
 - szükség esetén fegyelmi intézkedések,
 - kiegészítő intézkedések az áldozat mellett,
 - prevenciós intézkedések meghozatala.

A vállalatok bevezették a szakszervezetek képzéseit!

Pedagógusok elleni erőszak történhet:

- diákok részéről
- szülők részéről

A szakszervezeti munka eredményeként a bolgároknál (is) sikeres büntetőjog módosítás történt. A büntetőjogba bekerült a tanárok védelme (mivel 65 % mentális erőszak, 2,5 % fizikai érte őket), 1-3 év szabadságvesztéssel jár. A jogszabály hatályba lépése óta csökkenő az erőszakok száma.

Szakszervezet is fontos szerepet kapott a munkahelyi zaklatások témájában:

- Felmérések végez
- Tréningek tart
- Kampányokat csinál
 - No to violence (Nem, az erőszakra!)
 - For kindness in the educatio (Kedvességet az oktatásba!)
- Konferenciákat szervez

Megoldások:

- növelték az iskolai pszichológusok számát,
- több mint 11 ezer tanárt tréningeztek,
- hosszútávú fenntarthatóság miatt iskola utáni szakköröket tartanak,
- mediátorok, szakemberek bevonása történt,
- tanároknak képzéseket tartanak a szociális és érzelmi készségekről

Hasznos információk a témában:

- ILO 190-es konvenciója itt olvasható angolul: (https://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:12100:0::NO::P12100_ILO_CODE:C190)
- A SZEF Nemzeti ILO Tanácsának Tagja Dr. Agg Géza kapcsolódó írása itt: <https://szef.hu/index.php/rovatok/90-nagyvilag/3800-ilo-egyezmeny-az-eroszakrol-es-a-zaklatasrol>